

Universitetet i Stavanger
post@uis.no

Vår ref.: 2016/117

Deres ref.: 16/00864

Dato: 26.09.2016

Svar på anmodning om å granske sak om plagiat i doktorgradsavhandling

Det vises til brev av 23. juni 2016 der Universitetet i Stavanger (UiS) anmoder Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning (Granskingsutvalget) om å behandle sak om plagiat i doktorgradsavhandling innlevert ved UiS. UiS viser til at det finnes lite veiledning om veileders ansvar for plagiat. I tillegg vises det til at involverte parter er sikret større grad av rettsikkerhet gjennom klageadgangen på Granskingsutvalgets avgjørelser.

Granskingsutvalget behandlet anmodningen i møte 12. september 2016, og besluttet enstemmig at anmodningen ikke tas til følge.

Begrunnelse

Granskingsutvalget legger til grunn at de nasjonale forskningsetiske retningslinjene ikke direkte behandler spørsmålet om veileders ansvar for stipendiaters vitenskapelige uredelighet. Spørsmålet er derimot diskutert i den såkalte Sudbø-rapporten, se for eksempel øverst på side 27 og punktene 3.7 og 7.2.2.¹ Granskingskommisjonen i Sudbø-saken tok utgangspunkt i at veilederrollen kan utøves på ulike måter og med ulikt ansvar, men at veiledere «i sin alminnelighet» har ansvar for å «veilede og føre tilsyn med sin stipendiat». Etter en konkret vurdering fant kommisjonen grunnlag for å kritisere Sudbøs veileder. Kommisjonen mente blant annet at den mangelfulle veiledningen var en medvirkende årsak til den vitenskapelige uredeligheten som hadde funnet sted.

Granskingsutvalget mener vurderingene i Sudbø-rapporten gir et godt utgangspunkt for å behandle spørsmål om veileders ansvar for brudd på god vitenskapelig praksis, inkludert vitenskapelig uredelighet. I og med at veiledersansvaret kan variere mellom ulike fagtradisjoner og institusjoner, vil UiS være i en bedre posisjon enn Granskingsutvalget til å gjennomføre de konkrete vurderingene en forsvarlig undersøkelse krever.

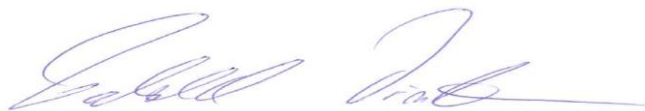
¹ Lastet ned 14. september 2016 fra http://www.ous-research.no/general/docs/ekbom/complete_report.pdf

Forskningsetisk utvalg ved UiS har tidligere konkludert med at veileder ikke oppfyller NENT's retningslinjer om medforfatterskap. Oppfølgingen av slike brudd ligger til institusjonene, jf. forarbeidene til forskningsetikkloven og forutsetningsvis i NENT's retningslinje nr. 4. Granskingsutvalget har ikke mandat til å gi anbefalinger eller pålegge tiltak for å rette opp uberettiget medforfatterskap.

Som Granskingsutvalget tidligere har påpekt, har bedømmelseskomiteens oppfordring om å undersøke resten av avhandlingen for plagiater, ikke blitt fulgt fra UiS' side. Granskingsutvalget kjenner til at flere forskningsinstitusjoner benytter tekstgjenkjenningsprogrammer på doktorgradsavhandlinger før de oversendes til bedømmelse. Et tekstgjenkjenningsprogram kan være et egnet verktøy for å avklare om det er flere tilfeller av plagiater i avhandlingen. Granskingsutvalget antar at UiS har tilgang til tekstgjenkjenningsprogrammer.

Etter en samlet vurdering har Granskingsutvalget derfor kommet til at anmodningen ikke kan tas til følge. Granskingsutvalgets beslutning innebærer at UiS selv avgjør om, og evt. hvordan, de ulike spørsmålene i saken behandles videre. Granskingsutvalget imøteser en orientering når behandlingen er avsluttet.

Med vennlig hilsen
- for Granskingsutvalget

Torkild Vinther
Sekretariatsleder